

GEEN COMPROMIS

HET regeringsontwerp over de taalkwestie is geen compromis. Wie er die naam aan geeft, zegt of schrijft de waarheid niet. Een compromis veronderstelt gelijkwaardig geven en nemen door alle betrokken partijen. Welnu, de Walen geven niets. Bovendien kan men de Wallinganten van kwade trouw verdenken, nu « La Wallonie » weer met de Ménapiens voor de dag komt.

Ook de Brusselse Franstaligen geven niets. Volgens het plan van de regering zullen zij er enkel toe worden aangezet een reeds meer dan dertig jaar bestaande taalwet toe te passen; op de naleving daarvan zou nu toezicht worden uitgeoefend, maar deze controle blijft zeer problematisch.

De Vlamingen krijgen niets substantieels: de boven vermelde belofte dat de taalwetten zullen worden nageleefd, de belofte dat de regering de Brussel Vlaamse scholen zal oprichten, de administratieve splitsing van het arrondissement Brussel (zonder politiek effect zolang het arrondissement electoraal niet gesplitst wordt), de verplichting om de officiële stukken van het bedrijfsleven in Vlaanderen in het Nederlands te redigeren (iets wat er zonder wet ook wel komt).

Maar van de Vlaamse opinie worden substantiële toegevingen gevergd: zes randgemeenten van Brussel worden officieel tweetalig (d.i. in de praktijk verfranst), geen faciliteiten in Waalse randgemeenten, geen taaltoezicht met automatische sancties, faciliteiten voor Franstaligen te Leuven en aan de kust. Van de zetelaanpassing spreekt niemand meer.

Geen wonder dat de Franstalige pers nauwelijks haar gejuich kan intomen. « Un compromis qui confie des éléments positifs », bloklettert « La Libre Belgique », voor één keer regeringsgezind; « enfin des propositions réalistes et constructives », bloklettert « La Métropole ». Wie nog twijfelen mocht, worde de lektuur van de Franstalige pers der laatste dagen aanbevolen.

De Vlaamse publieke mening heeft de publicatie van de regeringsplannen als een schok ervaren. Goedkeuring van deze plannen zou gelijkstaan met een capitulatie die verreikende gevolgen kan hebben. Reeds het feit dat men zulk een tekst kon indienen, heeft grote verontwaardiging gewekt. Nu al is er iets gebroken. De bewindslieden hebben voeling verloren met één volk van het tweeledige land. In plaats van op « De Gazet van Antwerpen », moet de regering nu op « La Libre Belgique » rekenen. Zij verliest juist dat gedeelte van de opinie waarop zij in het verleden steeds heeft moeten steunen.

De regering heeft verder bewezen geen oog te hebben voor de waarde van de dingen in zichzelf. In het kabinet van de premier wordt al gezegd dat men Wemmel van de lijst wil schrappen als de agitatie in Vlaanderen toeneemt; het is een zuivere kwestie van machtsverhoudingen zonder meer. Niemand ontkent het Vlaamse karakter van de randgemeenten — stellig de CVP niet,

die nooit iets anders dan beperkte lokettenfaciliteiten voorzag — maar nu worden ze zonder meer aan de verfransing overgeleverd. De regering heeft ook geen oor voor de stem van het volk dat met meer dan honderduizend te Brussel heeft betoogd. Kan zij een groter massa op de been brengen in het voordeel van haar tekst? De massa minachten moge in de lijn liggen van een zekere maurassiaanse wereldbeschouwing, maar uiteindelijk gaat de democratie er aan ten onder. Uit de randgemeenten bereikt ons het ene protest na het andere, geen enkele goedkeuring der regeringsplannen. Heeft dat allemaal niets te betekenen?

De regering heeft aan politiek gedaan in de meest onbehanglijke zin van het woord. Zij die grote verzeichten zou verkennen, heeft zich verlaagd tot het niveau van scabreuze dorpspolitiek. Zij die nieuwe perspectieven ging openen, bereikt slechts dat zij als een schoolvoorbeeld van petit bourgeois-beleid de geschiedenis zal ingaan.

Het enige wat de regering interesseerde, was de vraag hoe zij zich het gemakkelijkst in stand kon houden. Zij onderzocht uitsluitend de politieke machtsverhoudingen, zwichte voor degenen die haar konden chanteren en oefende chantage uit op de zwakken.

(...)

Deze regering kan en zal de taalkwestie niet oplossen, omdat zij van verkeerde premissen uitgaat. Zij is van oordeel dat de taalkwestie moet opgelost worden door middel van een compromis, terwijl een waarachtige regering er op de eerste plaats toe zou moeten overgaan de bestaande wetten toe te passen (zetelaanpassing, Brussel, onwettige tweetaligheid in sommige randgemeenten), en dan eventueel zou kunnen uitkijken naar een duurzaam compromis waarin door alle partijen evenveel wordt gegeven en ontvangen. De regering gaat verder uit van de valse premisse dat de eenheid van het land (waaraan zij als een wanhooping en niet als een redelijk persoon vasthoudt) enkel door de Walen in gevaar wordt gebracht (de Waalse socialisten zijn de enige « nationale partij » die zich voor federalisme heeft uitgesproken) en dat de Vlamingen brave mensen zijn die alleen door professionele oproermakers worden opgestoot.

De conclusie van een en ander luidt niet, dat het regeringsproject moet worden geamendeerd, maar dat het zonder meer moet worden ingetrokken. Later kan gepraat worden op basis van een reeds verworven feitelijke tweetaligheid te Brussel, feitelijke eentaligheid van Vlaanderen en aanpassing van de parlementaire vertegenwoordiging aan de bevolkingcijfers. Stellen de Vlamingen deze voorafgaande voorwaarden niet, dan kan er nooit van een compromis worden gesproken. Om dit doel nu te bereiken zijn alle rechtmatige middelen goed, maar men behoort te beseffen dat het Vlaamse belang belangrijker is dan een partijbelang, laat staan dan het lot van een toevallige regering.

MARK GRAMMENS.